

เขียนโดย รศนา โภสิตระภูล

วันอาทิตย์ที่ 24 พฤศจิกายน 2013 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันอาทิตย์ที่ 24 พฤศจิกายน 2013 เวลา 19:31 น.

จดหมายเปิดผนึกถึงนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา และประชาชน

ดังเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่ารัฐธรรมนูญคือกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย สถาบันประมุขของประเทศไทย รัฐสภา รัฐบาล ศาล และองค์กรอื่นของรัฐทุกองค์กร ล้วนอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐ นานาชาติที่เฉพาะเจ้าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น

ธรรมนูญ ทั้งนี้ สถาบันการเมืองการปกครองทุกสถาบันย่อมมีอำนาจ

บทบาทโดยธรรมชาติของรัฐธรรมนูญคือการสร้างความชอบธรรมและสร้างเสถียรภาพทางการเมืองให้กับระบบการปกครองของประเทศไทย กล่าวสำหรับการปกครองในระบบประชาธิปไตยนั้น

ความชอบธรรมและเสถียรภาพทางการเมืองย่อมมาจากการให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่แก่ประชาชนภายใต้หลักนิติธรรม(rule of law) การแยกใช้อำนาจอย่างอิสระ(separation of powers) และการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ อำนาจฝ่ายบริหาร ตลอดจนอำนาจฝ่ายตุลาการ (check and balances) โดยต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ทุกสถาบันทุกครรภ์ของรัฐนั้นไม่ใช่เป็นเจ้าของอำนาจการปกครองเสียเอง แต่เป็นเพียงผู้ทำหน้าที่รับใช้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอยู่เบื้องต้นที่แท้จริงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งสถาบันเข้ามายield ให้กับประชาชน

การเมืองการปกครองของไทยในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูป พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญฉบับประชามติ พ.ศ. 2550 มีความอ่อนอำนาจสูงสุดให้แก่รัฐสภา รัฐบาล หรือศาล แต่อย่างใด หากแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ภายใต้กระบวนการตรวจสอบถ่วงดุลังกล่าวแล้ว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในจุดนั้น ใช้หลักการความสูงสุดแห่งรัฐธรรมนูญ (supremacy of constitution)

ระบบรัฐสภาของไทยมีได้ใช้หลักการความสูงสุดแห่งรัฐสภา (supremacy of parliament) เพื่อแสดงที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญก่อนหน้านี้ที่เคยบัญญัติไว้ว่า “สภามีอำนาจตรวจสอบผู้ทรงไว้สิ่งสิทธิเด็ดขาดในการตีความแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

จริงอยู่ รัฐสภาอยู่ในอำนาจด้วยผู้แทนที่ประชาชนเลือกเข้ามาทำหน้าที่ในสภา แต่ไม่ได้หมายความว่ารัฐสภาจะสามารถใช้อำนาจสูงสุดแทนประชาชนได้แต่ฝ่ายเดียว เพราะอำนาจอธิปไตยของประชาชน(sovereignty of people) ได้แบ่งให้แก่ผู้ตั้งต่างๆ ตามหลักการตรวจสอบถ่วงดุล ดังนั้นจึงไม่มีฝ่ายใดมีอำนาจสูงสุด

หากกล่าวตามหลักการของจดหมาย ลือค นักปรัชญาประชาธิปไตยชาวอังกฤษ อำนาจของรัฐสภาต้องมีข้อจำกัด 4 ประการ คือ

1. รัฐสภาจะต้องใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเท่านั้น จะใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวตามอำเภอใจไม่ได้
2. รัฐสภาต้องทำหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบคอบให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม
3. รัฐสภาพไม่อาจใช้อำนาจยึด “ทรัพย์สิน” ของประชาชนได้โดยพลการ
4. รัฐสภาพไม่อาจอนุญาตของตนที่ได้รับมาจากประชาชนให้แก่ใครได้

เช่นเดียวกัน มมองเตสกิเลอ นักปรัชญาประชาธิปไตยชาวฝรั่งเศส เคยกล่าวไว้ว่า “กับอำนาจของรัฐสภาต้องมีข้อจำกัด 4 ประการ คือ หรืออยู่ในกลุ่มคนกลุ่มใด เสรีภาพของประชาชนก็ไม่ได้ เพราะอาจเกิดสภาพของความหวาดกลัว

หรือไม่ เช่นนั้นผู้ปกครองหรือองค์กรดังกล่าวอาจออกกฎหมายที่ร้ายชั่วนิรันดร์ เช่น “ดังนั้นอำนาจตุลาการจึงต้องแยกออกจากอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหาร เพื่อให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้รับการคุ้มครอง”

อย่างไรก็ตาม พัฒนาการทางการเมืองในยุคปัจจุบันตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550

ได้มอบสิทธิการตีความแห่งรัฐธรรมนูญแก่ศาลรัฐธรรมนูญดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 216 วรรค 5 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันว่า

“คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลบังคับใช้ในทุกๆ กรณี ไม่ต้องรอการตีความจากสภานิติบัญญัติ”

ยังไงกวนนั้น ยังมีคำกล่าวของเอ็ดมันด์ เบอร์ก นักการเมืองและนักปรัชญาเสรีนิยมชาวอังกฤษว่า

“รัฐสภาพไม่ใช่เป็นแหล่งประชุมของตัวแทนจากกลุ่มผลประโยชน์คนละขั้วที่ขับเคี่ยวกัน โดยที่ตัวแทนเหล่านั้นจำต้องทำตัวเป็นเอเยนต์”

เขียนโดย รสนา โถสีตระกูล

วันอาทิตย์ที่ 24 พฤศจิกายน 2013 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันอาทิตย์ที่ 24 พฤศจิกายน 2013 เวลา 19:31 น.

และเป็นผู้สนับสนุนประโยชน์ของกลุ่มคน เพื่อต่อต้านเยอेनท์ และผู้สนับสนุนประโยชน์ของกลุ่มอื่น

แต่รัฐสภาเป็นสถานแห่งการพิจารณาตัดสินใจของชนชาติหนึ่งที่มีผลประโยชน์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือผลประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด อันเป็นความดีส่วนรวมที่เกิดจากเหตุผลรวมของประชาชนทั้งปวง"

แต่ทั้งนี้สำคัญความว่าบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรอื่นใด จะไม่มีสิทธิ์ตีความแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่มีสิทธิ์พิจารณ์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ตรงกันข้าม การรัฐบาลตีความรัฐธรรมนูญ และการร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในทางวิชาการอย่างกว้างขวาง ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ เพียงแต่การศึกษา การวิพากษ์วิจารณ์ หรือการวินิจฉัยของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรอื่นใดที่ไม่อำนวยตามรัฐธรรมนูญ ย่อมไม่มีผลลัพธ์ลังคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในขณะนี้ เว้นเสียแต่ว่าบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรเหล่านั้นได้นำความเห็นและ หรือแตกต่างของตนเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของ ปปช. ในกรณีดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ ทั้งรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และองค์กรอื่นของรัฐ "ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ" โดยอาจส่วนความเห็นต่างของคนไม่ใช่ตัวสืบคดี หรือเพื่อดำเนินการตรวจสอบคด่อนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป

หากรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และองค์กรอื่นของรัฐ ไม่ประพฤติตามเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ประชาชน รวมถึงองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่ยึดถือคำวินิจฉัยเด็ดขาดของศาลรัฐธรรมนูญ อาจจะไม่เห็นด้วยกับความไม่ไว้วางใจ และหมดความเชื่อถือในรัฐอิปัตติ จนถึงขั้นคำสั่งของผู้แทนนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารซึ่งจะก่อให้เกิดความแตกแยกและส่อไป และความขัดแย้งอย่างรุนแรงก็อาจจะเกิดลุกพลามบาบaley กลายเป็นสภาพการเมืองที่ล้มเหลวได้

ดังนั้น ดิฉันจึงขอเรียกร้องให้หัวหน้ารัฐบาล ประธานฝ่ายนิติบัญญัติ และองค์กรการเมืองทั้งหลาย ยอมรับและปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และแสดงความรับผิดชอบตามรูปแบบวิธีในระบบประชาธิปไตย ดังนี้

1) ประธานและรองประธานรัฐสภา ลาออกจากเพื่อแสดงความรับผิดชอบทางการเมือง

2) หัวหน้าฝ่ายบริหารคือนายกรัฐมนตรี ขอพระราชทานร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญกลับคืนมา

3) นายกรัฐมนตรีลาออกจากเพื่อแสดงความรับผิดชอบทางการเมืองเหมือนดังอารยประเทศที่ปฏิบัติเป็นปกติ หรือยุบสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามวิธีในระบบประชาธิปไตย

ทั้งนี้เพื่อเห็นแก่สีรภาพทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยและความสงบสุขของประชาชนที่อันเป็นที่รักยิ่งของพวกเรา

รสนา โถสีตระกูล

สมาชิกวุฒิสภากรุงเทพฯ

24 พฤศจิกายน 2556